

19. august 2022

EM 2022/85

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at undersøge mulighederne for oprettelse af brugerråd i alle sundhedscentre og regionerne med henblik på at øge dialogen mellem fagfolk og borgerne med henblik på at fremme tillid og gensidig respekt mellem borgerne og sundhedsvæsenet. Undersøgelsen skal indeholde en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser og skal omdeles inden EM2023.

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit)

Begrundelse

Det er ingen hemmelighed, at mange borgere fortæller om deres oplevelser via de sociale medier, når det kommer til vores sundhedsvæsen. Der er altid flere sider af samme sag, og der er bestemt også mange gode ting, som vores sundhedsvæsen udretter. Dog er der også en række faresignaler ved, at mange borgere udtrykker utryghed i forhold til de strikse åbningstider og derved manglende mulighed for at kontakte sit eget sundhedscenter og/eller bygdesundhedsstation, når der for eksempel opstår et akut behov. Der er efter min mening alt for lange kommandoveje til at imødekomme borgerens behov. Det er ligeledes til stor frustration, at medarbejderne i systemet ikke har mulighed for at prioritere tid til dialog og opsøgende arbejde på grund af travlhed og øvrige driftsopgaver.

Lad os anerkende, at den grønlandske ånd og kultur er kendetegnet ved en uformel kontaktform og at relationerne er stærkest, når vi interagerer med hinanden på et uformelt grundlag. Der er en årelang tradition for at besøge hinanden uden faste aftaler. Sundhedsvæsenet i dag er opbygget af hensyn til systemet og ikke med tanke for borgernes behov. Det skaber en kløft mellem borgerne, patienterne og sundhedsvæsenet. Det skaber distance, manglende forståelse og med utryghed til følge. Vi må derfor erkende, at der er brug for at genoprette tillid og tryghed via et dialogfora, hvor alle parter kan mødes med henblik på gensidig forståelse af hinandens udfordringer og få gode lokale løsninger.

Det tidligere Naalakkersuisut fra sidste valgperiode nedsatte et brugerråd i region Avannaa som et forsøg på at fremme dialog og øge tilliden. Dette skete som en politisk konstatering af, at borgernes henvendelser om manglende oplevelse af imødekommenhed og hjælp, og som et behov for hurtig reaktion på en brugertilfredshedsundersøgelse fra 2020.¹ Erfaringerne fra Avannaa bør kunne bruges aktivt i forhold til at skabe brugerråd i alle sundhedscentre og regioner.

1

SDU, 13.5.2020 "Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen",
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2020/brugernes_oplevelse_af_det_groenlandske_sundhedsvaesen_dk

Et brugerråd kan etableres ved eksempelvis at holde faste månedlige borger/patientdage ved at en ansat i sundhedsvæsen holder "åbent hus" og at borgerne kan rette henvendelse indenfor tidsrummet. Det kunne også være at byen valgte en borgerrepræsentant til at være talerør for patienterne/borgerne, og at der via denne vej bliver banet vej for dialog om løsning af konkrete og generelle problemstillinger lokalt. Det vigtigste er bare, at der skabes et trygt forum, hvor parterne kan udveksle hinandens perspektiver af både konkret og generel karakter. Jeg er sikker på, at borgerne og patienterne også får ny og saglig viden og dertil forståelse for, hvad der er af udfordringer blandt fagpersonalet. Og det er præcis denne fælles forståelse, der skal skabe tryghed og gensidig tillid til problemløsningen.

Det er dybt frustrerende at være vidne til utrygge og utilfredse borgere, der samler penge ind til deres børn og familier for at få en bedre eller anden behandling i Danmark. Det er en politisk falliterklæring, men jeg ser også en mulighed for, at sundhedsvæsenet går i direkte dialog med borgerne om mulige løsninger, der allerede er indenfor rammen af både økonomiske og lovgivningsmæssige muligheder. Med hjemmel i sundhedsloven kan der laves en bekendtgørelse, der efter nærmere bestemmelser kan etablere lokale brugerråd til gavn for samfundet. Brugerråd, hvor der kan skabes en bedre forståelse for hinandens udfordringer, og hvor der kan findes gode løsningsforslag til gavn for patienterne.

Vi har fem regionssygehuse og tolv sundhedscentre i landet. Dermed vil der skulle oprettes i alt 17 brugerråd. Der vil være udgifter til sekretariatsbetjening, mødefacilitering, tolkning, ledelses- og fagmedarbejdertimer samt eventuelle afledte udgifter såsom transportgodtgørelse, forplejning og honorering for deltagelse i brugerrådene. Naalakkersuisut oplyser, at man i øjeblikket ikke i besiddelse af konkrete oplysninger om, hvilke økonomiske og administrative konsekvenser der vil være ved at oprette brugerråd i alle sundhedscentre og regioner². Da det er nødvendigt at få et overblik over de økonomiske konsekvenser inden et sådant tiltag sættes i gang, håber vi at undersøgelsen kan være færdig inden EM2023.

Jeg ser frem til at høre indlæg fra partierne samt fra Naalakkersuisut.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det forventes, at udgifterne til den foreslåede undersøgelse vil udgøre ½-1 AC-årsværk (250-500.000 kr.)

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen

² Svar på § 37-spørgsmål nummer 154-2022